

BUTLLETÍ

DE LA

Institució Catalana d'Història Natural

3.ª ÈPOCA.

BARCELONA, MAIG, 1920.

ANY III — NÚM. 5.

SECCIÓ OFICIAL

~~~~~

SESSIÓ CIENTÍFICA DEL 6 DE MAIG DE 1920

Presidència del Rnd. P. J. M.ª de Barnola, S. J.,

President

Té lloc en el Palau de la Generalitat assistint-hi els Srs. P. Barnola S. J., Broquetas, Codina, Dr. Faura i Sans, Maluquer (Salvador), Zariquiey i Vilaseca, (*Secretari*).

Oberta pel President a les 7 de la tarda, el Dr. Faura comunica la visita de M. L. Mrazec, Director de l'Institut Geològic de Romania.

El Sr. Zariquiey dona compte de la visita que li feu el notable entomòleg Dr. Jeannel que amb tant d'èxit ve explorant les coves de Catalunya; durant el passat mes i en companyia de D. Cándido Bolivar han visitat nombroses coves de les províncies de Castelló i Tarragona. Han recollit nombrosos exemplars del *Paraphaenops Breuillianus* Jean. del qual s'en coneixia un sol exemplar i també en major abundor les espècies de *Duvalius* després esmentades i de les quals el Sr. Zariquiey solament n'havia recollit un o dos exemplars, degut sens dupte a l'època en que visità aquelles coves (del 28 al 31 de Desembre de 1918).

En Salvador Maluquer relata el seu viatge a Alemanya i la reorganització de tots els centres naturalistes d'aquest país, particularment el Museu de Frankfurt de quin n'és sots-director nostre Membre corresponent el Dr. Haas,

Es llegeix el Programa de Premis per a el Concurs de l'any 1921 de la *Real Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales* de Madrid. La 3.ª Memoria amb obció a premi es «Himenòpters de la Península Ibèrica». El premi consisteix en un Diploma espècial, una Medalla d'Or de 60 grams de pes, una retribució pecuniària de 1500 pts., i l'impresió de la memoria per compta de l'Academia amb entrega de 100 exemplars a l'autor. Hi ha també Accèssit i Menció Honorífica. El Concurs es tancarà en 31. XII. 21.

El Sr. Codina innova a la INSTITUCIÓ la mort dels savis lepidopteròleg Lord Walsingham, ben conegut pels seus treballs sobre els microlepidòpters, (desembre de 1919) i E. Reitter, coleopteròleg, i el Dr. Faura i Sans la del geòleg francès J. F. Garrigou, presentant, respectivament, unes notes necrològiques sobre els dos últims.

COMUNICACIONS CIENTÍFIQUES

Treballs experimentals de fisiologia vegetal.—El President dona compte del curs de treballs experimentals de fisiologia vegetal durant tres setmanes de pràctiques de Laboratori, per LEVIS KNUDSON, Professor a la Universitat de Cornell (E. U.). S'han començat les explicacions i experiències sobre: nutrició orgànica; toxicitat i acció antagònica de certes substàncies; absorció, hidratació coloidal; difusió; pressió osmòtica i permeabilitat; fermentacions i diastases. Tenint que tractar-se encara de la fotosíntesi; emigració de substàncies; respiració; fisiologia de la reproducció; tropismes; moviments estomàtics, i altres temes a lliure elecció dels alumnes. Aquests, entre els quals s'hi compta ell, estan verament satisfets de la manera de l'exposició i assequibilitat del docte Professor amb els alumnes, amb qui fraternitzà d'ençà el primer jorn en les hores de pràctiques, que s'extenen, a voltes, fins més enllà de les 19 hores, començant-se les classes a dos quarts de 4 de la tarda.

Nous coleòpters cavernícoles de la prov. de Tarragona.—El Sr. Zariquiey presenta els següents coleòpters cavernícoles: *Paraphaenops Breuillianus* Jean. de la Cova cambra de Tortosa recollit per D. Cándido Bolívar el 14 d'Abril de 1920; el *Duvalinus Berthae* Jean. de la Cova gran de la Febró (28-XII-18); el *Duvalinus Berthae* subsp. *Bolivari* Zariq. de la Cova Santa del Mont-Sant (29-XII-18); i el *Duvalinus Vilasecai* Zariq. de la Cova de Prasdip (31-XII-18), d'aquests dos darrers els exemplars tipus que han servit per a les descripcions que seran publicades en el Butlletí de la Real Sociedad Española de Historia Natural.

La darrera espècie està dedicada a nostre Secretari D. Salvador Vilaseca qui contribuí a l'exploració de l'esmentada cova de Prasdip.

Noves formes del gènere *Pitimys* (Mamífers rossegadors). — El Sr. d'Aguilar - amat en una altra nota fa esment de les dues següents noves formes de microtins: *Pitimys ibericus flavescens* A - a. (d'Artesa de Segre i Pobla de Segur) i *Pitimys subterraneus rufus* A - a. (de Viladrau, Montseny).

Sobre una nova espècie catalana del gènere *Parus*. (Aves). Fam. *Paridae*. — El Sr. Sagarra comunica en una nota haver estudiat entre altres espècies de la vall de Viladrau una forma que pot referir-se a l'agrupament del *Parus atricapillus* nou per a la nostra fauna.

Zoocècidia. — El Sr. Codina assenyala les agalles de l'*Eriophyes tiliae* Pagenst. (Acarus - Eriophyidae) en les fulles de Tell (*Tilia platyphyllos* Scop.) del jardins de Sarrià (Pedralbes) especialment en els del Passeig de la Reina Elisenda de Montcada on hi son freqüents. La agalla es en forma de clau o presentant un estrenyall basilar ordinariament roigenc, girades diversament i en gran nombre sobre'l limbe; pels llargs unicel. lulars, cilíndrics, rematant en punta fina tapissent les parets internes (*Ceratoncon extensum* Bremi).

S'ha citat en aqueix BUTLLETÍ sobre la mateixa planta (entorns de Barcelona). Bibliografia: C. Houard, Les Zoocécidies des Plantes d'Europe et du Bassin de la Méditerranée, p. 716, n.º 4135. — D. Ventalló, Notes Cecidològiques, Bull. Inst. Cat. d'Hist. Nat., 1912, p. 164.

Avenç del delta del Llobregat. — Els Srs. Faura i Sans i S. Vilaseca presenten un conjunt d'observacions que venen a demostrar el grau d'aquest avenç i tracten d'explicar les seves variacions.

Paleontologia de Terrassa. — Amb motiu de ses darreres excursions a Terrassa, dona compte el mateix Dr. Faura de les notables troballes de restos de mamífers fòssils que s'estan fent en els encontorns de dita ciutat, corresponents geològicament, en opinió de l'autor, al període miocènic.

Rectificació a la nota «Coleòpters cavernícoles a les coves de Rialp.» — El Sr. Ricardo Zariquiey fa les següents manifestacions: «Por el gran retraso con que la imprenta nos ha entregado el Boletín Noviembre-Diciembre 1919, no me ha sido posible hasta hoy rectificar los conceptos de una pequeña nota que con el epígrafe: Coleópters Cavernícols a les coves de Rialp se inserta en el acta de la sesión científica del 6 de Noviembre, pag. 146.

En aquella sesión al dar cuenta nuestro apreciado amigo D. J. Más de Xaxars de su visita a las citadas cuevas, dijo había recogido la *Perriniella Faurai* Jean, y el *Speonomus Delarouzei* v. *Catalonicus* Jean. Hablando sobre el asunto se hicieron consideraciones sobre la desproporción entre machos y hembras y fué entonces cuando nosotros expusimos el resultado de nuestras cazas en las diferentes cuevas: En la Cova gran

de la Febró, un macho *Antrocharidius orcinus* Jean. (y no *orcinus* Fer. como allí consta) por 10 hembras; en el Avench d'en Roca 1 macho del *Troglocharinus Ferreri* Reitt. por cada 5 hembras; en la visita que C. Bolívar hizo a la cueva del Cel, en el Montsech en 23-VIII-18, 10 hembras del *Troglocharinus Hustachei* Jean. por ningún macho.

Era de rigor esta rectificación pues no es lo mismo que en aquella sesión e incidentalmente se hablará de estas especies, o que estas se encuentren en las cuevas de Rialp como por errata se dice textualmente en la nota en cuestión (... on recolliren els següents coleòpters cavernícols: y a continuación todas las especies citadas en esta nota).

Queda pues bien claro, en las cuevas de Rialp solo se encuentran la *Perriniella Faurai* Jean. y el *Speonomus Delarouzei catalanicus* Jean.. como indicó únicamente el Sr. Más de Xaxars en la citada nota. M. Mariano Faura fué el primero que encontró estas especies en Agosto de 1910 enviando 4 *Perriniellas* y numerosos *Speonomus* al Dr. Jeannel que los describió en el núm. 6 de las *Notes et Revue* de los *Archives de Zoologie Experimentale et Générale* 1910. En Septiembre de 1917, visitó mi Padre la cueva y encontró las dos especies bastante abundantes y ultimamente el 18-VIII-1919 el Sr. Más de Xaxars las encontraba de nuevo. Estas dos son pues las especies que el Sr. Más dijo haber recogido, no las que por errata en el acta de Noviembre se citan.»

Aprofitant aquesta oportuna rectificació del Sr. Zariquiey, el Sr. Secretari manifesta que en l'Index general del mateix volum de 1919 no hi foren inclosos els treballs següents: Alguns *Dryops* catalans, p. 15; *Bathysciinae* catalans, p. 16; Sobre tres *Bathysciola* (Col. Silphidae) de Catalunya, p. 18; Descripció d'un nou *Oxyptoda* (col. Staphylinidae) de Catalunya, p. 95, que corresponen a l'epígraf Coleóptera essent degut aquest descuit involuntari a la pressa amb que fou redactat dit Index, ensem que l'error d'incloure en el mateix epígraf la nota sobre la *Prospaltella conjugata*, p. 150, lo qual correspon a Hymenoptera.

I no havent-hi més assumptes de què tractar s'aixeca la sessió a les 8 del vespre.